

Korupcija kao ozbiljna barijera održivom energetsom sistemu u jugoistočnoj Evropi, kaže novi izveštaj

Jun 26, 2014

Korupcija koja se dešava na najvišim nivoima donošenja odluka u energetsom sektoru veoma utiče na države jugoistočne Evrope i do sada u regionu¹ kao posledicu imamo desetine miliona evra izgubljenih tokom poslednjih decenija tvrdi se izveštaju *Dobitnici i Gubitnici: Ko profitira od korupcije visokog nivoa u energetsom sektoru jugoistočne Evrope?* koji je 24. juna predstavljen u Briselu tokom Konferencije² kao događaja organizovog tokom Evropske nedelje održive energije 2014³.

NVO autori izveštaja o korupciji pozivaju EU institucije da reformu energetsog sektora jugoistočne Evrope tretiraju kao urgentnu i prioritetnu temu. "EU bi trebala da posebnu pažnju usmeri na ono što se dešava u energetsom sektoru uključujući privatizacije i tendere za nove projekte, kao i da ima uvid u nacionalne investicione planove koji često uopšte ne reflektuju potrebu za održivom energetsom budućnošću", istakao je na panelu Garret Tankosić-Kelly, koji vodi organizaciju SEE Change Net.

Izveštaj sumira analize pojedinačnih slučajeva korupcije koji pogađaju energetske sektor u državama bivše Jugoslavije sa dodatkom Albanije, i ilustruje kako je korupcija glavna prepreka održivosti nacionalnih energetske sistema. U njemu se nalazi i slučaj bivšeg hrvatskog premijera Ive Sanadera koji je osuđen za primanje mita od deset miliona evra od mađarske kompanije MOL za stvaranje prednosti za MOL na tržištu Hrvatske, kao i slučaj masivnih optužbi za korupciju unutar rukovodstva Elektoprivrede Srbije koje je teško oštetilo tu firmu.

"Korupcija koja se dešava na najvišim nivoima i slabe institucije predstavljaju glavne prepreke na putu za održivu energetske budućnost jugoistočne Evrope", izjavio je vodeći autor izveštaja Marko Prelec, izvršni direktor grupe "Balkans Policy Research Group".

Pričajući o sadržaju izveštaja, Dejan Milovac, izvršni director organizacije iz Crne Gore "MANS", je rekao "Mi, kao društvo, ne želimo da tolerišemo krađu sopstvene budućnosti. Korupcija u sektoru energetike vrši tektonske poremećaje u ekonomiji jedne države."

Leila Bičakčić, izvršna direktorka Centra za istraživačko novinarstvo iz Bosne i Hercegovine, je istakla da je potrebno još istraživačkih izveštaja o korupciji u energetsom sektoru. "Trebamo zahtevati veću transparentnost od strane vlada. To bi otežalo praksu korupcije, jer bi veća transparentnost u donošenju odluka i dostupnost svih dokumenata učinila da korupcija bude teže izvodljiva sa toliko očiju uprtih u nju. EU treba da postavi strožije uslove svim državama u regionu koje žele u budućnosti biti deo Evropske unije."

"U regionu jugoistočne Evrope se do 2020. godine planira potrošiti na sektor energetike oko 30 milijardi evra. Ovaj region treba sigurne izvore energije a njegovi građani trebaju da ta energija bude čista", rekao je Prelec. "Države u regionu trebaju sprovesti takve projekte na čist, transparentan način, i ako tako postupe, upravo energetske sektor može biti ključ za 'de-balkanizaciju' regiona."

¹ Albanija, Bosna i Hercegovina, Hrvatska, Kosovo, Makedonija, Crna Gora, Srbija
² http://www.eusew.eu/component/see_eventview/?view=see_eventdetail&eventid=1881
³ www.eusew.eu

Dirk Buschle, izvršni direktor Energetske zajednice, je istakao da dobar paket zakona u oblasti energetike koji EU ima može doprineti u borbi protiv korupcije. “Mi smo transponovali ove zakone i to sa visokim stepenom usaglašenosti i poštivanja EU standarda. Zadnji korak u transpoziciji zakonodavstva bi trebala biti njihova primena na otvoren i transparentan način što može sprečiti korupciju i dati institucijama prostor da stvore poverenje i otklopne sumnje u korupciju. U celom regionu, institucije, sudovi i regulatorna tela u oblasti energetike su slab i pod sve većim pritiskom”

Mišljenje gospodina Buschle-a je da je jedno od mogućih rešenja kreiranje neutralnog tela za rešavanje sporova u regionu, koje bi se istovremeno bavilo i pitanjima korupcije i transparentnosti, što je u srži iskustva EU i oslanjanje na vladavinu zakona.

Ceo tekst izveštaja se može naći na sledećem linku: <http://bit.ly/1m9QDoQ>

Mapa slučajeva korupcije koji su opisani se može naći ovde: <http://bankwatch.org/SEE-energy-corruption>

SEE SEP partnerske organizacije:

SEE Change Net (Bosnia and Herzegovina)
Analytica (Macedonia)
Advocacy Training and Resource Center - ATRC (Kosovo)
CEKOR (Serbia)
Public Interest Advocacy Center (Bosnia and Herzegovina)
Center for Environment (Bosnia and Herzegovina)
DOOR (Croatia)
Environmental Center for Development, Education and Networking (Albania)
Ekolevizja (Albania)
Eko-Svest (Macedonia)
Forum for Freedom in Education – FSO (Croatia)
Fractal (Serbia)
Front 21/42 (Macedonia)
Green Home (Montenegro)
MANS (Montenegro)
CEE Bankwatch Network (Czech Republic)
WWF Mediterranean (Italy)

Kontakti za medije:

Masha Durkalić, Communication Officer, SEE Change Net, + 387 63 999 827, masha@seechangenet.org
Bojan Stojanović, Communications Officer, WWF Mediterranean, +385 95 598 14 58, bstojanovic@wwf.panda.org
Claudia Ciobanu, Media Officer, CEE Bankwatch Network, +485 14 399 727, claudia.ciobanu@bankwatch.org
Zvezdan Kalmar, coordinator for energy, CEKOR, +381655523191, vodana@gmail.com